

VERSLAG HOUDENDE EEN LIJST VAN VRAGEN

De vaste commissie voor Financiën heeft over een brief van de Minister van Financiën – Najaarsnota 2024, (Kamerstuk 36 625, nr. 1) de navolgende vragen ter beantwoording aan de Minister voorgelegd.

De voorzitter van de commissie,
Nijhof-Leeuw

Adjunct-griffier van de commissie,
Van der Steur

Nr	Vraag
1	Kan een toelichting gegeven worden op het feit dat Minister Bruins heeft gezegd dat de langstudeermaatregel pas in 2028 wordt ingevoerd? Klopt het dat dit 400 miljoen euro kost? Hoe gaat dit worden gedekt? Gaat deze mogelijke tegenvaller conform de begrotingsregels gedekt worden binnen de begroting OCW?
2	Kan er, gelet op het feit dat de inflatie in november 2024 uit op vier procent en dat is hoger dan in de meeste andere EU-landen, een overzicht van de inflatie in andere EU-landen worden verstrekt en een analyse van de oorzaken van de hoge inflatie in Nederland?
3	Welke intensiveringen worden er gedaan in deze Najaarsnota?
4	Kunt u een overzicht maken van alle kasschuiven in het kader van realistisch ramen?
5	Hoe groot is de onderuitputting op de verschillende fondsen?
6	Wordt de volledige eindejaarsmarge gebruikt? Voor welke mijlpalen loopt het kabinet niet op schema voor het Herstel- en Veerkrachtplan (HVP)? Wat zouden de mogelijke budgettaire consequenties zijn?
7	Waarom wordt in de Najaarsnota en verticale toelichting geen aandacht besteed aan relevante verplichtingenmutaties? Wat kan worden gedaan om dit te verbeteren?
8	Kan het kabinet specificeren welke concrete stappen worden ondernomen om de resterende taakstelling van 5,2 miljard euro aan onderuitputting in 2024 te realiseren? Welke risico's voorziet het kabinet als deze taakstelling niet wordt gehaald?
9	Welke oorzaken liggen ten grondslag aan de structurele onderuitputting binnen departementen zoals Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (€ 552 miljoen) en Economische Zaken en Klimaat (€ 450 miljoen)? Hoe wil het kabinet dit structureel aanpakken?
10	Hoe waarborgt het kabinet dat doorgeschoven budgetten uit fondsen zoals het Klimaatfonds en Nationaal Groeifonds behouden blijven voor deze specifieke doelen?
11	Hoe vertaalt de lastenverlichting vanaf 2025, zoals afgesproken in het Hoofdlijnenakkoord zich naar concrete beleidsvoorstellen in de komende begrotingen? Hoe zorgt het kabinet ervoor dat middeninkomens hier merkbaar van profiteren?
12	Wat zijn de gevolgen van de halvering van het eigen risico in de zorg voor de uitgavenkaders van Volksgezondheid, Welzijn en Sport in 2024 en 2025?
13	Kan het kabinet aangeven welke maatregelen worden getroffen om de toegankelijkheid van schuldhulpverlening te verbeteren, conform de afspraken in het Hoofdlijnenakkoord?
14	Hoe wordt de in het Hoofdlijnenakkoord genoemde versterking van de positie van boeren en vissers geborgd binnen de begroting van 2024? Welke specifieke middelen zijn hiervoor gereserveerd?
15	Op welke manier ondersteunt het kabinet boeren bij verduurzaming zonder extra financiële lasten, in lijn met de ambitie om economische haalbaarheid te waarborgen?
16	Hoe verklaart het kabinet de onderuitputting van 78 miljoen euro op het Klimaatfonds, en welke stappen worden gezet om investeringen in verduurzaming te versnellen?
17	Hoe wordt in de begroting rekening gehouden met het risico op stijgende energiekosten voor burgers en bedrijven?
18	Welke effecten verwacht het kabinet van de hervorming van het asielbeleid, zoals beschreven in het Hoofdlijnenakkoord, op de begroting van 2024 en latere jaren? Zijn er al ramingen gemaakt van de kostenbesparingen of investeringen?

- 19 Hoe wordt de lagere instroom van asielzoekers in 2024 (een meevaller van 221 miljoen euro) structureel vertaald naar begrotingsvoorstellen voor 2025?
- 20 Hoe gaat het kabinet om met de negatieve beoordeling van de Europese Commissie over de Nederlandse begrotingsplannen en welke maatregelen worden voorbereid om de EMU-tekortnorm van drie procent in 2025 te respecteren?
- 21 Wat is de visie van het kabinet op de houdbaarheid van de staatsschuld, gegeven de structurele overschrijding van de 60%-norm op middellange termijn? Welke maatregelen staan op de planning om dit te adresseren?
- 22 Op welke manier is de toezegging nagekomen dat de Kamer inzicht blijft houden in hoe de uitgaven die voorheen onder de deelplafonds vielen zich ontwikkelen? Kunt u hier overzicht in geven? Op welke wijze bent u van plan hier in het vervolg inzicht in te geven?
- 23 Kunt u een totaaloverzicht geven van hoeveel geld er in 2024 al is besteed uit het Gemeente-, Provincie-, Mobiliteits-, Delta- en Klimaatfonds en Nationaal Groeifonds (graag per fonds uitsplitsen)? Kunt u tevens per fonds aangeven hoeveel er nog te besteden is?
- 24 Met hoeveel stijgt de boodschappenrekening in 2024 en 2025 (ten opzichte van 2023)?
- 25 Met hoeveel stijgt de energierekening in 2024 en 2025 (ten opzichte van 2023)?
- 26 Hoe komt het dat bij de Najaarsnota geen inzicht gegeven wordt in de budgetflexibiliteit? Waarom wordt dit inzicht ook niet gegeven bij de Voorjaarsnota? Kan de Minister daar voortaan voor zorg dragen, met tabellen die analoog zijn aan de tabellen die in de departementale begrotingen staan?
- 27 Kan bij het weergeven van de budgetflexibiliteit de categorie «beleidsmatig belegd» worden aangegeven welk deel van de begroting of het beleid niet uitgevoerd zouden worden bij een andere bestemming? Kan er bij de categorie beleidsmatig belegd aangeven worden welk deel vermoedelijk niet zal worden uitgegeven? Kan dit ook worden gedaan bij de categorie «bestuurlijk afgesproken»? Kan bij de categorie «juridisch verplicht» ook worden aangegeven welke delen worden gedecommitteerd of al zijn gedecommitteerd? Kunnen alle vrijgevallen middelen voortaan maandelijks aan de Kamer worden gerapporteerd en zonder dat er al een alternatieve bestemming voor geregeld is, zodat de Kamer hierover kan meebeslissen?
- 28 Klopt het dat er bij de supplettoire begroting van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport staat dat er voor ca. 22 miljard euro aan nieuwe verplichtingen worden aangegaan? Zijn deze verplichtingen reeds aangegaan, al dan niet onder de ontbindende voorwaarde van parlementaire goedkeuring? Of worden deze verplichtingen pas aangegaan nadat de supplettoire begroting VWS is aangenomen?
- 29 De Wet Houdbare Overheidsfinanciën is nog niet aangepast aan het nieuwe EMU-kader van het SCP: wanneer komt deze naar de Kamer? Wat is het voordeel van het verruilen van de «midterm objective» voor het «uitgavenpad» in de preventieve arm? Bij welk percentage begrotingstekort gaat de preventieve arm in?
- 30 Klopt het dat Nederland een soort gele kaart heeft gekregen voor het meerjarenbegrotingsplan? Komt dit omdat bij ongewijzigd beleid zowel de tekortnorm van 3% als de schuldnorm van 60% overschreden gaan worden? Wat gaat de Europese Commissie doen als het tekort al in 2025 boven de drie procent uitkomt?

- 31 Waarom heffen we 45 procent of 110 procent op elkaars markten binnen de Europese Unie in de vorm van non-tariff barriers? Klopt het dat dit obstakels zijn die veroorzaakt worden door de onvoltooide Kapitaalmarktunie en Bankenunie? Klopt het dat dit veel meer is dan de tien procent of 25 procent die Trump noemt? Waarom heeft de vervolmaking van de interne markt dan zo weinig urgentie?
- 32 Waarom zijn de deelplafonds voor Zorg, Sociale Zaken en Investerings afgeschaft? Gaat deze afschaffing in per 1 januari 2025? Welk doel hadden deze plafonds eigenlijk, nu zij op ieder moment dat het kabinet dit wilde verhoogd of verlaagd konden worden? Het kader voor Investerings is toch juist recent ingevoerd? Waarom wordt het dan nu al weer afgeschaft?
- 33 Klopt het dat door het afschaffen van de budgettaire kaders de informatie over Zorg, Sociale Zaken en Investerings beperkter is dan voorheen?
- 34 Klopt het dat het volgen van de Investerings puzzelwerk vereist? Hoe kan het kabinet hier meer duidelijkheid in verschaffen, nu de Kamer immers geen detectivebureau is?
- 35 Waarom bevat de Najaarsnota 2024, in tegenstelling tot de Najaarsnota 2023, geen afzonderlijke bijlagen met verdiepende informatie over Groningen, Oekraïne en Herstel Toeslagen?
- 36 Klopt het dat er een meevaller is bij de specifieke uitkeringen (SPUK's) van 2 tot 3 miljard euro? Wat is de oorzaak hiervan en is deze structureel? Kan deze uitgavenmeevaller worden gebruikt om het structurele tekort bij de gemeenten van circa drie miljard euro te compenseren?
- 37 Komen de overgehevelde middelen uit het Klimaatfonds te vervallen of blijven zij beschikbaar voor het fonds?
- 38 Blijft de onderuitputting in het Nationaal Groeifonds behouden voor dit fonds of komt deze te vervallen?
- 39 Waarom wordt er 750 miljoen euro aan hulp voor Oekraïne doorgeschoven naar 2025? Klopt het dat dit buiten de kaders valt, maar wel het EMU-saldo voor 2025 verslechtert?
- 40 Waarom wordt in de Najaarsnota zelf niet ingegaan op de verplichtingenmutaties, maar alleen in de suppletoire begrotingen?
- 41 Zijn de Najaarsnota 2024 en de suppletoire begrotingen beleidsarm of zijn hierin toch beleidswijzigingen opgenomen? Zo ja, welke?
- 42 Klopt het dat er in 2024 102 miljoen euro meer aan boetes wordt binnengehaald dan oorspronkelijk begroot? Is dit een positieve of negatieve ontwikkeling?
- 43 Kan een toelichting worden gegeven op de onderschrijding met 135 miljoen euro als gevolg van de vertraging bij de afhandeling van de toeslagen?
- 44 Is de lagere EU-afdracht van 608 miljoen euro structureel? Is hiermee voldaan aan een deel van het HLA, waarin ook naar een verlaging van de EU-afdracht gestreefd wordt?
- 45 Waarom staat in de Najaarsnota dat er in 2025 423,4 miljard euro uitgegeven gaat worden, terwijl in de Miljoenennota een bedrag van 457,0 miljard euro aan rijksuitgaven stond?
- 46 Hoe groot is de onderuitputting die bij Defensie wordt verwacht en bij welke andere begrotingen worden er onderuitputtingen verwacht?
- 47 Er moet in 2024 nog 5,2 miljard euro bij jaarverslag worden ingevuld: is dat realistisch? Indien dit onverhoopt niet lukt, wat worden dan het EMU-saldo en de EMU-schuld?
- 48 Welk deel van de onbenutte middelen van de EU-begroting zullen naar verwachting worden doorgeschoven naar latere jaren?

- 49 De hogere uitgaven aan de WW worden onder andere veroorzaakt door een hoger dan verwachte instroom: hoe is dat mogelijk in een tijd met zulke arbeidstekorten en een lage werkloosheid?
- 50 Kunt u de meevaller van 700 miljoen euro op EU-afdrachten en invoerrechten nader toelichten? Kunt u tevens nader toelichten waarom de actualisatie op basis van het betalingenniveau uit de Draft Amending Budget 5 (DAB5) leidt tot een verlaging van de Nederlandse BNI-afdracht in 2024 met 437,9 miljoen euro?
- 51 Met hoeveel kunnen de Nederlandse afdrachten aan de Europese Unie eventueel stijgen in de periode 2025–2027?
- 52 Kunt u nader toelichten waarom de ontvangsten uit het HVP in 2024 met 118 miljoen naar beneden worden bijgesteld?
- 53 Wat is de reden voor de lagere instroom van asielzoekers, waardoor er een meevaller is van 221 miljoen euro?
- 54 Kan een toelichting gegeven worden op de onderschrijding met 221 miljoen euro bij het COA als gevolg van een lagere asielin-stroom? Blijft dit bedrag wel behouden voor het COA, dat met steeds wisselende hoeveelheden asielzoekers te maken heeft?
- 55 Wanneer kan het team bewaken en beveiligen wel op voldoende sterkte zijn en wat is daarvoor nodig?
- 56 Wanneer zal de Kamer de nadere analyse naar de oorzaak van de hogere ontvangsten van boetes en transacties ontvangen?
- 57 Klopt het dat de onderuitputting in 2024 tot nu toe slechts 3,2 miljard euro bedraagt volgens de NJN? Waarom is dit zo substantieel veel lager dan de 18 miljard euro (vier procent van het BBP) van de afgelopen jaren? Is er echt substantieel minder onderuitputting of is deze nog niet gerapporteerd aan het departement van Financiën? Klopt het dat bij het FJR ineens toch weer hogere bedragen aan onderuitputtingen te zien zullen zijn?
- 58 Hoe verhoudt deze 3,2 miljard euro zich tot de bijna 12 miljard euro aan netto-uitgaven die niet wordt gerealiseerd?
- 59 Kan het kabinet per mee- en tegenvaller in de Zvw aangeven wat de oorzaak van de bijstelling is?
- 60 Kan er een uitgebreide toelichting worden gegeven of de meeval- lers bij «uitvoeringsinformatie VWS» incidenteel of structureel is, graag per meevaller (apotheekeerzorg, wijkverpleging, etc.)?
- 61 Wat is de historische reden ervan dat de eindejaarsmarge op één procent is gesteld? Klopt het dat de reden voor de eindejaars- marge is dat de prikkel voor departementen minder wordt om aan het einde van jaar nog snel allerlei uitgaven te doen? Als dat zo is, waarom wordt de eindejaarsmarge niet op een hoger niveau vastgesteld? Bijvoorbeeld op twee procent of vijf procent?
- 62 Welk deel van de onderuitputting valt vrij en welk deel wordt doorgeschoven naar 2025?
- 63 Kunt u een overzicht maken van de in=uittaakstellingen en taakstellende onderuitputting die dit jaar openstond en daarbij betrekken waar deze vandaan komen en hoe deze zijn ingevuld?
- 64 Hoe groot is de kans dat in 2024 nog 5,2 miljard euro aan meevallers en onderuitputting zal optreden?
- 65 Kan er uitgebreid worden toegelicht of de meevallers bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap incidenteel of structureel zijn, graag per meevaller?
- 66 Kunt u nader toelichten wat er met de onbenutte middelen uit het Nationaal Groeifonds en het Klimaatfonds zal gebeuren?
- 67 Hoeveel zal de «forse onderuitputting» bij Defensie bedragen? Hoe kan het dat in de beslisnota erover wordt getwijfeld of de informatie vanuit de departementen wel juist is? Op welk moment leveren de departementen de begrotingsinformatie aan bij het Ministerie van Financiën?

- 68 Waarom is er een onderschrijding van 158 miljoen euro op de Subsidieregeling School en Omgeving?
- 69 De onderuitputting bij Defensie zou slechts 115 miljoen euro bedragen? Klopt dit? Wordt de rest van de circa. 20 miljard euro op Defensie dan wel uitgegeven?
- 70 Welke zaken van de PEGA-maatregelen gaan niet door waardoor een meevaller is ontstaan?
- 71 Wat zijn de gevolgen van de onderuitputting op de aanpak van ondermijning op de doelen die op dat thema gesteld zijn?
- 72 Welk deel van de onderuitputting op de begroting LVVN is al ingezet voor tegenvallers elders op de begroting?
- 73 Wat zijn de oorzaken van de financiële meevaller bij de aanpak ondermijnende criminaliteit en hoe kan dit worden opgelost?
- 74 Welke deel van de onderuitputting wordt ingezet voor tegenvallers op de begroting LVVN en waarvoor wordt dit ingezet?
- 75 Wat is de reden dat het aantal aanvragen van huishoudens voor het Noodfonds Energie lager zijn dan verwacht?
- 76 Er zijn tegenvallers op de regeling onverzekerde vreemdelingen: kan er uitgebreid aangegeven worden wat daarvan de reden is? Waarom zijn de gemiddelde zorgkosten per ontheemde hoger dan eerder ingeschat?
- 77 Wat kost de opvang van één Oekraïner?
- 78 Hoe kan het dat er minder ontheemden Oekraïne in de opvang zijn, terwijl de zorgkosten wel hoger uitvallen?
- 79 Bedraagt de meevaller door minder ontheemden Oekraïne in de opvang 793 miljoen euro. of 701 miljoen euro., zoals in de verticale toelichting vermeld staat? Kunt u dit verschil verklaren?
- 80 Wat zijn volgens het kabinet de oorzaken van de hoge tegenvaller in de vennootschapsbelasting en de meevaller in de dividendbelasting en welke relatie hebben deze mee- en tegenvaller met elkaar?
- 81 Er is 130 miljoen euro minder tabaksaccijns binnen gekomen dan verwacht: graag een uitgebreide toelichting wat de oorzaken hiervan zijn?
- 82 Wat is de reden en oorzaak van de 100 miljoen minder overdrachtsbelasting?
- 83 Wat is de precieze oorzaak van een lagere opbrengst in de energiebelasting?
- 84 Wat is de precieze oorzaak van een lagere opbrengst in de vpb?
- 85 Wat is de precieze oorzaak van een hogere opbrengst in de schenken-erfbelasting?
- 86 Wat is de precieze oorzaak van een hogere opbrengst in de loon- en inkomensheffing?
- 87 Klopt het dat er vooralsnog niet of nauwelijks inkomstenmeevallers zijn? Hoe verhoudt dit zich met het overschot over de eerste helft van 2024 van acht miljard euro, die het CBS begin oktober meldde? Waarom staat, gezien de cijfers van het CBS, het tekort dan bij het CPB dan nog steeds op -1,5 procent voor 2024?
- 88 Wat zijn de oorzaak en de verklaring van het grote verschil in onderuitputting bij Najaarsnota en jaarverslag in de afgelopen jaren?
- 89 Kunt u nader toelichten waarom het EMU-saldo voor 2024 bij de Miljoenennota nog werd geraamd op -30,6 miljard euro en dat het nu geraamd wordt op -16,3 miljard euro?
- 90 Wat is op grond van het beeld dat in de Najaarsnota is gepresenteerd de geactualiseerde raming van het EMU-tekort voor 2025? Kunt u dit nader verklaren/ specificeren?
- 91 Hoe kan het dat er in de eerste helft van 2024 sprake is van een overschot van 8 mld., terwijl in de raming van de Najaarsnota het EMU-saldo uitkomt op een tekort van -16,3 miljard euro over heel 2024? Kunt u dit nader verklaren/specificeren?

- 92 Als de 6,4 miljard euro van het box 3-herstel door het CBS en Eurostat niet aan 2024, maar aan 2025, wordt toegekend, klopt het dan dat Nederland in 2025 door de grens van drie procent van het SGP heen gaat? Klopt het dat Nederland in een buitensporig tekortprocedure terecht zou kunnen komen? En dat dit zou kunnen leiden tot nieuwe bezuinigingen? Wat doet het kabinet eraan om de Herstelwet box 3 nog dit jaar aangenomen te krijgen om de box 3-herstelkosten in het saldo van 2024 te laten lopen?
- 93 Klopt het dat er in 2026 een storting van acht miljard euro in het militaire pensioenfonds voorzien is? En dat daardoor het EMU-tekort in 2026 boven de drie procent dreigt te komen? Kan deze acht miljard euro niet twee jaar naar voren worden gehaald via realistisch ramen (intertemporeel begroten, zoals het kabinet regelmatig toepast) en zo meegenomen worden in het saldo van 2024? Klopt het dat er anders bezuinigd moet worden in 2026?
- 94 Wordt de onderuitputting van 85 miljoen euro op de aanpak van ondermijning doorgeschoven naar volgende jaren (zo ja, naar welke jaren en hoeveel) of valt dit bedrag vrij naar de algemene middelen?
- 95 Kan het kabinet schetsen aan welke voorwaarden zoal niet is voldaan, waardoor budget uit woningbouwregelingen is teruggestort?
- 96 Voor welke staatsdeelnemingen zijn de dividenduitkeringen hoger en voor welke lager dan geraamd?
- 97 Wordt de onderuitputting van 76 miljoen euro op de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv) en de Lbv-plus doorgeschoven naar volgende jaren (zo ja, naar welke jaren en hoeveel) of valt dit bedrag vrij naar de algemene middelen?
- 98 Wat is de reden voor minder trajecten inburgering bij gemeenten?
- 99 Wat zijn de reden en oorzaak van de hogere terugontvangsten kindgebonden budget, want dit wordt toch automatisch toegekend?
- 100 Kan er een nadere uitleg gegeven worden van de stijging van zowel de ontvangsten als uitgaven met 681 miljoen euro bij de zorgtoeslag?
- 101 Welk deel van de in=uittaakstelling wordt ingevuld met middelen van de aanvullende post? Welke middelen/reeksen betreft dit? Kunt u per reeks op de aanvullende post toelichten hoe hoog deze reeks was en wat er resteert.
- 102 Waar zijn de middelen die reesteren op de aanvullende post voor bedoeld? Kunt u hiervan een overzicht geven per post?
- 103 Kunt u de meevallers op de aanvullende post per meevaller toelichten?
- 104 Kunt u per departementale begroting aangeven hoeveel onverdeelde middelen er zijn op de verschillende verdeelartikelen?